

Equality and Unity: From the Yamim Noraim to Sukkos
האזינו – סוכות, תש"פ

(1) כלי יקר - פרשת ויקהל, פרק לה, פסוק א (רבי שלמה אפרים מלונטשיץ זצ"ל) [1540-1619]
 "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'". פירש רש"י למחרת יום הכפורים וכו'... ועל צד הרמז נאמר שהקהל זה היה לתנוך השלום ביניהם, כי אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, ואחר שרצה להודיעם מעשה המשכן שיהיו כולם שותפים בו דומה כאילו הושיב את כולם במדור אחד, ועל כן הוצרך להקהילם תחילה שיהיו באגודה אחת. ועל כן פירש רש"י שהיה זה למחרת יום הכפורים לפי שכל החניות היו במחלוקת ותרעומות חוץ מן התנקה שקודם מתן תורה שנאמר "ויחן שם ישראל וגו'" (שמות יט ב) **ואם כן איך אפשר להקהילם בזמן שהם מחולקים ואין דעתם שוה ואין זה זמן מוכן, לזה מצא משה להקהילם כרצונו למחרת יום הכפורים, כי ביום כיפור השלום מתווך ביניהם ובעצם היום הוא כולם באגודה אחת,** על כן היה בנקל להקהילם ביום המחרת כל זמן ששלום האתמול קיים, אבל אם יום או יומים יעמוד אז לא יוקם השלום כי כבר נתפרדה החבילה וכל איש לדרכו פונה...

(2) וכל מאמינים (פיוט מתפלת ימים נוראים)
 וְכָל מְאֲמִינִים שֶׁהוּא רַךְ לְרַצוֹת, הַשְׁוֶה וּמְשֻׁה קֶטֶן וְגָדוֹל.

(3) מסכת ביכורים – פרק ג, משנה ג
 ...החליל מכה לפנייהם עד שמגיעים קרוב לירושלם, הגיעו קרוב לירושלם שלחו לפנייהם ועטרו את בכוריהם, הפחות הסגנים והגזברים יוצאים לקראתם: **לפי כבוד הנכנסים היו יוצאים,** וכל בעלי אומניות שבירושלם עומדים לפנייהם ושואלין בשלומם אחינו אנשי המקום פלוני באתם לשלום.

(4) תלמוד ירושלמי - מסכת ביכורים, פרק ג, הלכה ג
 וכי יש קטן וגדול בישראל? **[פני משה - לומר שזה חשוב יותר מאלו]**

(5) מדרש תנחומא – פרשת נצבים, אות ב
 "ראשיכם שבטיכם". אע"פ שמניתי לכם ראשים זקנים ושוטרים, **כולכם שוין לפני,** שנאמר "כל איש ישראל".

(6) דברים (וילך) – פרק לא, פסוק יט
ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדוה את בני ישראל שיקמה בפייהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל:

(7) רמב"ם - הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה פרק ז, הלכה א
 מצות עשה על כל איש ואיש מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו שנאמר "ועתה כתבו לכם את השירה", **כלומר כתבו לכם תורה שיש בה שירה זו לפי שאין כותבין את התורה פרשיות פרשיות...**

(8) העמק דבר [הקדמה] – קדמת העמק, אות ג (ר' נפתלי צבי יהודה ברלין זצ"ל) [1816-1893]
 ג. והנה בנדרים (לחא) העלו בפירוש המקרא "כתבו לכם את השירה" (דברים לא, יט) שהוא כל התורה, והביאו ראיה מסיפיה דקרא "למען תהיה לי השירה הזאת לעד" [ואופן הוכחה זו מבואר במקומו של אותו מקרא]. הא מיהא יש להבין היאך נקראת כל התורה "שירה", והרי לא נכתבה בלשון של שירה. אלא על כרחך יש בה טבע (השיר) וסגולת השירה, שהוא¹³ דבור בלשון מליצה.

דידוע לכל מבין עם תלמוד דמשונה המליצה¹⁴ מספור פרוזי¹⁵ בשני ענינים – בטבע ובסגולה:

¹ לפנינו "בירושלים", אבל כתב ברידב"ז שלפי גי' הגר"א ז"ל בכי"ק צ"ל "בישראל".

9) ספר החסידות מתורת בעלז – ערך "לימוד זכות", עמ' פג

אמר כ"ק מרן מהר"א ז"ל שכ"ק מרן מהר"י ז"ל אהב את דרך הפלפול בלמוד התורה, כי לפעמים צריך ללמד זכות על יהודי ואי אפשר לעשות זאת אלא ע"י הפלפול.

10) בראשית (לך לך) – פרק יג, פסוק י

וישא לוט את עיניו, וירא את כל כפר הירדן, כי כלתה משקה לפני שחת ד' את סדם ואת עמרה, כגון ד' כארץ מצרים באכה צער.

11) אמת ליעקב – פרשת לך לך, פרק יג, פסוק י²

"כגון ד' כארץ מצרים באכה צער". פירש"י וז"ל: ומדרש אגדה דורשה לגנאי על שהיו שטופי זמה בחר לו לוט בשכונתם עכ"ל, והנה היא סוגיא בהוריות [דף י' ע"ב], ועיי"ש. לכאורה תמוה, מה ראו חז"ל לגבב על לוט דברים שלא נאמרו עליו, והלא המקרא מפרש שמפני המשקה של הככר בחר לו לוט בככר הירדן? והנ"ל בביאור הענין, והוא גם השקפה כללית לכמה פרשיות בתורה, כי כמו שיש בתורה פרד"ס [פשט, רמז, דרוש וסוד], כמו כן יש באדם פרד"ס בתור מליצה, והיינו שנמצאים באדם כוחות כהים שהם פועלים הרבה בהנהגת האדם אף על פי שאין האדם מרגישם עדיין, והם בבחינת הכליות או הלב, כלומר כשהמחשבה נגמרת כבר בשכל האנושי היא כמין ממש וזו היא הפשטות, ואח"כ נמצאים באדם יצירות של מחשבות שלא נתגשמו עדיין והן הן עדיין בבחינת הכליות, היינו המחשבה בכח ולא בפועל, והיא היא צורת המעשה של האדם.

12) מסכת סוכה דף כז.

...יוצא ידי חובתו בסוכתו של חברו, דכתיב "כל האזרח ביישראל יישבו בסוכת" - מלמד שכל ישראל ראויים לישוב בסוכה אחת.

13) מסכת עבודה זרה דף ג.

אמר לפניו רבש"ע תנה לנו מראש ונעשנה! אמר להן הקב"ה שוטים שבעולם מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת! אלא אף על פי כן מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו אותה... מיד כל אחד [ואחד] נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא

14) ליקוטי מוהר"ן – תנינא, תורה כג

בענין השמחה על פי משל שלפעמים כשבני אדם שמחים ומרקדים אזי חוטפים איש אחד מבחוצ שהוא בעצבות ומרה שחרה ומכניסים אותו בעל כרחו לתוך מחול המרקדים ומכריחים אותו בעל כרחו שיהיה שמת עמהם גם כן, כן יש בענין השמחה, כי כשאדם שמת אזי המרה שחרה ויסורים נסתלקים מן הצד, אבל מעלה יתרה להתאמצ לרדף אחר המרה שחרה דוקא להכניס אותה גם כן בתוך השמחה באופן שהמרה שחורה בעצמה תתהפך לשמחה שיהפך המרה שחרה וכל היסורין לשמחה, כדרך הבא לתוך השמחה שאז מגודל השמחה והחדנה מהפך כל הדאגות והעצבנות והמרה שחרה שלו לשמחה נמצא שחוטף המרה שחרה ומכניס אותה בעל כרחו לתוך השמחה...

15) רש"י – פרשת פינחס, פרק כט, פסוק לו [וע"ע רש"י – פרשת אמור, פרק כג, פסוק לו]

פר אחד איל אחד - אלו כנגד ישראל, התעכבו לי מעט עוד. ולשון חבה הוא זה, כבנים הנפטרים מאביהם והוא אומר להם קשה עלי פרידתכם עכבו עוד יום אחד....

² וע"ע באמת ליעקב פרשת ויגש מד"ח, ובפרשת בהעלותך י"א: